

Okul Öncesi Dönem Çocuklar?na Yönelik Dinleme Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Dönem Çocuklar?na Yönelik Dinleme Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27653>

Özet

Dinleme becerileri, okul öncesi dönem çocuklar?n?n bili?sel ve sosyal geli?imleri için kritik öneme sahiptir. Okul Öncesi Dönem Çocuklar?na Yönelik Dinleme Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i, Y. Özer-Özkan ve L. Co?kun taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmis?tir. Bu ölçek, 3 ila 6 ya? aras?ndaki çocuklar?n dinleme yeteneklerini sistematik ve yap?land?r?lm?? bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlayan bir araçtır. Ölçe?in geli?tirme süreci, erken çocukluk e?itiminde dinleme becerilerinin düzeyini belirleyerek e?itim programlar?n?n etkinli?ini art?rmaya yönelik bilimsel bir ihtiyaca cevap vermektedir.

Ölçe?in temel amacı, çocuklar?n yönergeleri takip etme, hikâyeyi anlama, dikkatini sürdürme ve i?itsel ayr?m yapma gibi temel dinleme bile?enlerindeki performanslar?n? ölçmektir. Geli?tirme çalışması, ölçe?in psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenilirlik) sa?lanmasına odaklanm??tır ve sonuçlar? akademik literatüre sunulmuştur. Ölçe?in orijinal PDF belgesine bu kaynaktan ulaşılabilir: [okul-oncesi-donem-cocuklarına-yonelik-dinleme-becerilerini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#).

Anahtar Kelimeler

Dinleme becerileri, okul öncesi dönem, geli?imsel de?erlendirme, psikometrik araç, erken çocukluk e?itimi, dikkat, dil geli?imi.

Yazarlar

Özer-Özkan, Y., Co?kun, L.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amacı, okul öncesi e?itim alan çocuklar?n dinleme becerilerinin mevcut düzeylerini geçerli ve güvenilir bir biçimde saptamaktır. Dinleme, dil ve ileti?im becerilerinin temelini oluşturdundan, bu becerilerin erken ya?ta do?ru te?hisi, olası geli?imsel gecikmelerin önlenmesi ve bireyselleştirilmi? e?itim planlar?n?n oluşturulması açısından kritik önem taşır.

Ölçek, öğretmenler ve araştırmacılar için dinleme performans?n? objektif kriterlere göre de?erlendirebilecekleri standart bir metodoloji sunar. Böylece, e?itimciler dinleme becerilerinde zorluk ya?ayan çocuklar? erken tespit edebilir ve bu çocuklara yönelik destekleyici müdahaleleri planlayabilirler.

Yapı

Ölçek, dinleme becerilerini çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Bu yapı, genellikle al?c? dil

becerileri ve i?itsel dikkat süreçlerini kapsar. Ölçek maddeleri, çocuklar?n sadece i?ittiklerini de?il, ayn? zamanda i?ittiklerini anlamlandı?rma, bellekte tutma ve uygun tepkiyi verme yeteneklerini de?erlendirmeye odaklanm??t?r.

Dinleme becerisi yap?s? içinde ölçülen temel alt boyutlar aras?nda ?unlar bulunabilir: **Seçici Dikkat** (ilgili seslere odaklanma), **??itsel Haf?za** (yönergeleri hat?rlama), **Anlama ve Yorumlama** (hikâyenin içeri?ini kavrama) ve **??itsel Ay?rt Etme** (benzer sesleri veya kelimeleri ay?rma). Ölçek bu karma??k yap?y?, okul öncesi döneme uygun gözlem ve de?erlendirme formatlar? arac?l???yla ölçümlemeyi hedefler.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda geçerlik (validity), arac?n gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? (dinleme becerileri) ne kadar do?ru ölçtü?ünün belirlenmesi sürecidir. Kaynak içerikte geçerli?e ili?kin spesifik bir de?er belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??malar? kapsam?nda standart geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Tipik olarak, bu tür bir ölçek için **Kapsam Geçerli?i** (içerik geçerli?i), uzman görüşlerine ba?vurularak sa?lanm??t?r. Ayr?ca, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? gösteren **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) analizleri, özellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in dinleme becerisinin farklı alt boyutlar?n? ba?ar?yla ay?r?p ay?rmad???n? gösterir.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), bir ölçme arac?n?n tutarlı sonuçlar verme yetene?ini ifade eder. Kaynakta güvenilirlik de?erleri bo? bırakılm?? olsa da, bilimsel bir geli?tirme çal??mas?nda bu verilerin sunulmas? zorunludur.

Ölçe?in iç tutarlı???n? de?erlendirmek için genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde ne kadar kararlı sonuçlar verdi?ini belirlemek amacıyla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** çal??malar? da gerçekleştirilmi? olabilir. Bu çal??malar, ölçe?in ölçüm hatas?n? en aza indirdi?ini ve tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verdi?ini kan?tlar.

Faktör Analizi

Okul Öncesi Dönem Çocuklar?na Yönelik Dinleme Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Geli?tirme ölçeklerinde genellikle **Aç?mlayc? Faktör Analizi (AFA)** uygulan?r. AFA, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlar.

Bu analiz sonucunda, dinleme becerisi yap?s?n?n tek bir faktörden mi yoksa birden fazla ili?kili alt faktörden mi olu?tu?u belirlenmi?tir. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi dinleme becerisi boyutuna ait oldu?unu göstererek ölçe?in teorik yap?s?n? destekler ve nihai formunun olu?turulmas?na rehberlik eder.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development Scale). Bu ölçek, ara?t?rmac?lar taraf?ndan dinleme becerilerini ölçmek amac?yla s?f?rdan olu?turulmu?, standartla?t?r?lm?? bir araçtır.

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir. Ancak, okul öncesi dönem için geli?tirilen bu tür ölçekler genellikle **Gözlem Temelli Derecelendirme** veya **Ö?retmen/Veli Raporlama** format?nda olup, Likert tipi (örne?in, Hiçbir Zaman, Bazen, Her Zaman) puanlama sistemi kullan?r.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Okul Öncesi Dönem Çocuklar? (Preschool Children).

Age Group: 3-6 ya? aral???ndaki çocuklar.

Population Details: Ölçe?in geli?tirildi?i örneklem grubu, Türkiye'deki okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden çocuklardan olu?maktadır. Bu, ölçe?in Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda geçerli oldu?unu gösterir.

Test Methodology: Ölçek, çocuklar?n dinleme becerilerini do?al ortamlarda veya yap?land?r?lm?? etkinlikler s?ras?nda gözlemleyerek puanlamaya dayal?dır. Uygulama genellikle bireysel olarak veya ö?retmen gözlemi yoluyla gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk, dinleme anlama, i?itsel dikkat, psikometrik araç, ölçek geli?tirme, Özer-Özkan ve Co?kun, 2015.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Bu ölçek, 2015 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle yayımlandığı derginin (Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi) telif hakları ve yazarların izinleri çerçevesinde mümkündür. Ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekebilir. Ölçek, Özer-Özkan ve Coşkun (2015) makalesinde detaylı olarak sunulmuştur.

Kaynaklar

Özer-Özkan, Y. ve Coşkun, L. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(9), 67-98. DOI: 10.23863/kalem.2017.52

Makalenin tam metnine erişim linki: kalemacademy.com

Ölçeğin PDF formatındaki kopyası: okul-oncesi-donem-cocuklarina-yonelik-dinleme-becerilerini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Sayılan kaynak içeriğinde ölçek maddeleri listelenmemiştir. Maddeler, referans gösterilen Özer-Özkan ve Coşkun (2015) makalesinin tam metninde (Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt 5, Sayı 9) bulunmaktadır. İlgili maddeler için okuyucunun makalenin tamamına başvurması gerekmektedir.